

Justitiedepartementet
Ju.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande över slutbetänkandet Förstärkt skydd för demokratin och domstolarnas oberoende (SOU 2023:12)

Ju2023/00712

Förvaltningsrätten i Jönköping har anmodats att yttra sig över slutbetänkandet Förstärkt skydd för demokratin och domstolarnas oberoende (SOU 2023:12) och vill lämna följande synpunkter.

Förvaltningsrätten anser att betänkandet är av stor betydelse och innehåller viktiga led i att domstolarnas och domarnas oberoende stärks. Att frågor om domare och domstolar i större utsträckning än idag ska regleras på grundlags- och lagnivå liksom bland annat att Justitiekanslern inte ska ha tillsynsuppgifter när det gäller domstolar, föreslagna domstolsadministrativa organ och domaransvarsnämnd ligger i linje med detta.

Förvaltningsrätten instämmer i kommitténs bedömning att det organ som ansvarar för den centrala domstolsadministrationen bör ges en mer självständig ställning i förhållande till regeringen än vad Domstolsverket har idag, liknande vad som gäller i övriga nordiska länder och i linje med internationella rekommendationer. Förslaget behöver dock analyseras mer grundligt när det gäller den föreslagna Domstolsstyrelsens styrelses sammansättning och nomineringsförfarandet. Detta eftersom styrelsen kommer att ha ett brett ansvarsområde som har stor betydelse för Sveriges Domstolar och dess verksamhet både på kort och lång sikt.

Förvaltningsrätten vill lyfta fram vikten av att fördjupa analysen när det gäller hur det ska kunna säkerställas att det, i en styrelse av det slag som föreslås, finns kompetens vad gäller såväl strategiskt viktiga frågor som rena verksamhetsfrågor som kräver praktisk erfarenhet.

Det behöver finnas kunskap och erfarenhet vad gäller exempelvis kompetensförsörjning, IT- och verksamhetsutveckling samt de olika förhållanden som kan råda i olika delar av landet och på domstolar av olika storlek.

När det gäller förslag på ledamot eller ersättare som är anställd i någon av de domstolar som anges i 5 kap. 5 § förslaget till lag om domstolar och domare och som inte är eller har varit ordinarie domare, föreslås att också andra anställda i domstolarna än ordinarie domare ska ges tillfälle att yttra sig. Det framgår inte om endast tillsvidareanställda avses. Förslaget skulle vinna på en tydligare utformning när det gäller vilka anställda som avses.

Någon form av strukturerat förfarande för nominering kommer att krävas för att beslutet att utse ledamöter och ersättare i såväl styrelsen för Domstolsstyrelsen som Domarnämnden ska kunna fattas på ett så gediget underlag som möjligt.

Beslut i ärendet har fattats av lagmannen Susanne Bagge efter föredragning av rådmannen Sylvia Rosén. Rådmän, adjungerade råd och förvaltningsrättsfiskaler vid domstolen har beretts tillfälle att lämna synpunkter.

Susanne Bagge

Sylvia Rosén